

معیار رهبر شهید انقلاب در انتخاب مسئولان

شایسته سالاری؛ کلیدواژه تربیت کارگزاران تراز نظام

رهبری شهید بارها تأکید کردند که پیشرفت کشور تنها با تصویب قوانین یاتدوین برنامه های توسعه محقق نمی شود؛ آنچه این برنامه ها را به نتیجه می رساند، مدیرانی هستند که هم از توان علمی و اجرایی برخوردار باشند و هم نسبت به ارزش های اسلامی، منافع ملی و حقوق مردم احساس مسئولیت کنند. این نگاه ریشه در آموزه های دینی دارد. قرآن کریم سیردن مسئولیت به اهل آن را فرمان الهی می داند و در سیره پیامبر اسلام(ص) و امیرالمؤمنین علی(ع) نیز انتخاب کارگزاران همواره با حساسیت ویژه همراه بوده است. نامه امیرالمؤمنین (ع) به مالک اشتر، که از مهم ترین اسناد حکمرانی اسلامی به شمار می رود، تصویری روشن از مدیر شایسته ارائه می دهد؛ مدبری پاکدست، باتجربه، عادل، مردم دار، آینده نگر و دور از منفعت طلبی شخصی، حضرت آیتا... خامنه ای نیز در تبیین الگوی حکمرانی اسلامی بارها به همین آموزه ها استناد کرده اند. از نگاه ایشان، مسئول در جمهوری اسلامی پیش از آنکه صاحب قدرت باشد، امانتدار مردم است. مسئولیت امتیاز نیست، بلکه تکلیف است و مسئول باید خود را در برابر خداوند، قانون و مردم پاسخگو بداند. این نگاه، تفاوت اساسی مفهوم کارگزار در اندیشه اسلامی با برداشت رایج از آن در بسیاری از نظام های سیاسی را نشان می دهد. در الگوهای متعارف، کارآمدی بیشتر یا شاخص هایی مانند بهره وری یا رشد اقتصادی ستدیده می شود؛ اما در اندیشه رهبر شهید انقلاب، کارآمدی بدون سلامت اخلاقی و تعهد ارزشی کامل نیست. مدبری که از نظر فنی توانمند باشد اما نسبت به عدالت، بیت المال یا حقوق مردم احساس مسئولیت نکند، نمی تواند الگوی مطلوب حکمرانی اسلامی باشد. البته این، بدان معنا نیست که تعهد جایگزین تخصص شود. یکی از مهم ترین محورهای اندیشه ایشان، رد دوگانه سازی میان تعهد و تخصص است. ایشان بارها تأکید کردند که این دو در برابر یکدیگر نیستند، بلکه مکمل هم اند؛ هم تقوا و طهارت مسئولان لازم است و هم کارشناسی و کاربلدی آنان.

بر جبهه ویژه عدالت

بر همین اساس، تربیت کارگزار فرآیندی چندبعدی است. نخستین بعد، تربیت اعتقادی و اخلاقی است؛ یعنی پرورش مدیرانی که روحیه خدمت، صداقت، عدالت خواهی، امانتداری و ساده زیستی را در عمل نشان دهند. بعد دوم، تربیت علمی و تخصصی است. مدبری که دانش روز، قدرت تحلیل، توان برنامه ریزی و مهارت تصمیم گیری نداشته باشد، حتی با انگیزه صادقانه نیز نمی تواند پاسخگوی مسائل پیچیده جامعه باشد. در کنار این دو، تجربه عملی نیز اهمیت دارد. مدیر موفق تنها در کلاس درس تربیت نمی شود، بلکه در میدان مسئولیت و مواجهه با مسائل واقعی رشد می کند. از همین رو، ایشان استفاده از نیروهای جوان، مسئولیت و مواجهه با مسائل واقعی رشد می کند. از همین رو، ایشان استفاده از نیروهای جوان، مومن و مستعد را در کنار انتقال تجربه نسل های پیشین، لازمه شکل گیری نظام مدیریتی کارآمد می دانستند. در نگاه حضرت آیتا... خامنه ای، مدیر تراز جمهوری اسلامی باید مجموعه ای از ویژگی های اخلاقی، اعتقادی، علمی و رفتاری را همزمان در خود پرورش دهد. نخستین مؤلفه، ایمان و تقوای فردی است. مدبری که در خلوت خود به اصول اخلاقی پایبند نباشد، در عرصه مدیریت نیز در برابر وسوسه قدرت، ثروت و منفعت شخصی آسیب پذیر خواهد بود. از این رو، ایشان سلامت معنوی راززیربنای سلامت مدیریتی می دانستند. در کنار تقوا، عدالت جایگاه ویژه ای دارد. عدالت صرفاً یک شعار سیاسی نیست، بلکه باید در تصمیم گیری، توزیع امکانات، انتصاب مدیران، اجرای قانون و برخورد با مردم نمود پیدا کند. ایشان همواره هشدار می دادند که تبعیض، رانت، ویژه خواری و فساد سرمایه اجتماعی نظام را تضعیف و اعتماد عمومی را کاهش می دهد. بنابراین، مدیر تراز کسی است که در برابر قانون برای خود و دیگران تفاوتی قائل نباشد. ویژگی مهم دیگر، مردم داری و روحیه خدمت است. مسئولیت فرصتی برای خدمت به مردم است، نه ابزاری برای کسب موقعیت یا منافع شخصی. ایشان بارها مسئولان را به حضور در میان مردم، شنیدن مطالبات آنان و پرهیز از فاصله گرفتن از جامعه توصیه کردند. به باور ایشان، مدبری که از نزدیک با مشکلات مردم آشنا نباشد، نمی تواند تصمیم های مؤثر و واقع بینانه بگیرد. در کنار این ویژگی های اخلاقی، تخصص و توانمندی علمی نیز جایگاهی اساسی دارد. حضرت آیتا... خامنه ای بارها تأکید کردند که کشور با مدیریت غیرکارشناسی پیشرفت نخواهد کرد و مدیران باید تصمیم های خود را بر پایه مطالعه، مشورت، شناخت دقیق مسائل و استفاده از ظرفیت نخبگان اتخاذ کنند. از نگاه ایشان، مدیر موفق کسی است که هم به مبانی انقلاب اسلامی پایبند باشد و هم از دانش روز، فناوری های نوین و روش های علمی مدیریت بهره ببرد. یکی دیگر از شاخص های کارگزار تراز، روحیه جهادی است؛ مدیریتی که با تلاش مضاعف، مسئولیت پذیری، شجاعت در تصمیم گیری، امید و خستگی ناپذیری همراه باشد، نه بایی برنامه ای یا تصمیم های احساسی. ایشان معتقد بودند هر جا مدیریت انقلابی و پرتحرک وجود داشته، کشور توانسته از موانع دشوار عبور کند.

شنبه ۲۷ • ۰۴ • ۱۴۰۵ ۰۳ صفر ۱۴۴۷ / ۱۸ جولای ۲۰۲۶

سال هشتم شماره ۲۴۲۸

armanmeli.ir

«آرمان ملی»؛ لزوم همگرایی میان جامعه و حاکمیت را بررسی می کند

صدای واحد ؛ در مذاکره یا جنگ

◀ محمد رضا باهنر: تکه تکه کردن جامعه تحت عنوان موافق و مخالف مذاکره شگرد دشمن است

می کنند درکی از واقعیات موجود دارند. نکته مهم این است که باید این مهم فهم شود که هر کسی نیاید از ظن خود برای کشور، حاکمیت و دولت نسخه بیچید که امروز باید چه رویکردی گیرد. اینکه جنگ و مذاکره همزمان پیش برود و به طور همزمان از میدان و دیپلماسی حمایت کنیم. این در شرایطی است که دشمن علاوه بر جنگ واقدامات نظامی به دنبال ایجاد اختلاف در داخل کشور و طرح دوگانه های مختلف است بااین هدف که با تفرقه و دو قطبی جامعه را به سمت تنش و درگیری سوق دهد. اما مهم این است که در چنین هنگامه ای صدای واحد از کشور شنیده شود تا دشمن نیز نتواند با ایجاد فضای تشنت بیشتر بر داری خاص خود را کند. نکته اینجا است که باید نوعی همگرایی کامل میان جامعه و حاکمیت شکل گیرد تا دشمن خیال برنامه ریزی برای اتفاقات داخل ایران را به کل از ذهن پاک کند و بداند که با ایرانی یکپارچه و متحد مواجه است.

پرهیز از اختلافات

نه انهایی که بر طبل جنگ می کوبند لزوما و ضرورتا متقاضیات کشور را می فهمند و نه آنهایی که بدون درنظر گرفتن شرایط و حلات بخشی از الزامات صیانت از منافع و امنیت ملی

نیز به شمار می آید. جبهه اصلاحات ایران تأکید می کند که امروز مسأله اصلی، پیروزی یا شکست هیچ جناح و جریان سیاسی نیست؛ مسأله، آینده ایران و امنیت، رفاه و منافع ملی ایرانیان است. هیچ اختلاف داخلی نیاید به گونه ای مدیریت شود که منافع ملی، امنیت کشور و فرصت های پیش روی ملت قربانی رقابت های سیاسی شود.

سرداران جبهه دیپلماتی

همگرایی، وحدت و انسجام همواره در کلام عقلای جامعه از جریان های سیاسی مختلف می آید چنانکه یک عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام اظهار داشت: واقعیت این است که یکی از ترغند های دشمن، ایجاد شکاف بین صفوف ملت است. مخالفت با مذاکره ممکن است تحلیل شخصی باشد یا هر چیز دیگری باشد اما حرف من این است که باید از کشور ایران، حاکمیت و مردم آن صدای واحد به بیرون برسد. ایرنا نوشت؛ محمد رضا باهنر گفت: اگر قرار باشد یک عده بگویند هر فردی مذاکره کند، وطن فروش است! این رویکرد نادرست است زیرا گاهی اوقات دشمن اهداف خود را با پنج یا شش واسطه پیاده می کند و آن فردی که

«آرمان ملی» جریان پایداری را به دقت نظر فرامی خواند

برخی شباهت ها ضربه زنده است

مبارزه با داعش شباهت دیدگاه را مطرح می کردند که دو کشور به نتایج مشابهی رسیده بودند، بی آنکه هم پیمان باشند. پایداری ها همواره اتهام همدادی با دشمنان را رد کرده اند و معمولا چنین عنوان کرده اند استدلال های مطرح شده در این زمینه چیزی جز مغالطه نیست؛ زیرا نمی توان صرف شباهت هر نتیجه بودن، یک موضع را دلیل بر همسویی دانست.

خاری در پای پایداری!

در برابر دیدگاه و نظری که پایداری ها ارائه می کنند، منتقدان این جریان پاسخ می دهند که بحث بر سر نیت نیست، بلکه بر سر پیامد سیاسی است. استدلال آنها این است که در پرونده برجام، مخالفت هر دو جریان در عمل به تضعیف برجام انجامید. در موضوع کاهش تنش ایران و آمریکا نیز هر دو از روندی که می توانست به تنش زدایی منجر شود، استقبال نکردند. بنابراین، حتی اگر انگیزه ها متفاوت باشد، اثر سیاسی مواضع آنها در برخی مقاطع همسو بوده است. به بیان دیگر اختلاف اصلی بین دو روایت دقیقاً همین جاست؛ روایت جریان پای داری این است که «انگیزه ها مهم است»، صرف شباهت در نتیجه، همسویی محسوب نمی شود» و روایت منتقدان این جریان این است که «در سیاست، پیامد ها اهمیت دارند و اگر نتیجه عملی دو موضع یکسان باشد، می توان از همپوشانی یا همسویی تاکتیکی سخن گفت، حتی اگر انگیزه ها متفاوت باشد». با همه اینها باید در نظر داشت که از نظر تحلیلی، اصطلاحاتی مانند «همپوشانی تاکتیکی» یا «همگرایی در پیامد» معمولاً دقیق تر از این است که گفته شود دو طرف «هم موضع» یا «هم پیمان» بوده اند؛ زیرا این اصطلاح ها به تفاوت در اهداف و انگیزه ها نیز نظر دارد. در عین حال شباهت در برخی دیدگاه ها و مواضع مانند خاری در پای پایداری فرو رفته است و آنها از هر فرصتی برای اشاره به اینکه این شباهت به معنای هم راستایی نیست، استفاده کرده اند. برای مثال امیرحسین ثانی در مهر ۱۴۰۳ به پزشکیان در صحن علنی مجلس گفت: «آقای پزشکیان عزیز؛ ما با اسرائیل فرق می کنیم، اسرائیل وجودش نامشروع است. این بدیهیات را توجه کنید». اما مساله مشروعیّت یا عدم مشروعیّت نیست، مساله شباهت است. شاید اکنون زمان آن فرا رسیده باشد که بزرگان پایداری الاهم فی الاهم کنند و سود و زیان مواضع خود را با دقت بیشتر بسنجند و یا اینکه برای توضیح شباهت گفته شده، دلایل مردم پسند ارائه کرده و بر هلهله طرفداران تکیه نکنند.

مرکزی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و سایر مسئولان اقتصادی دولت به دیدار خاتمی در بیمارستان برود». او که در جریان استیضاح همتی قسم جلاله یاد کرده بود که دلیل این استیضاح این است که می خواهد جلو افزایش قیمت دلار را بگیرد و همتی را مقصر افت ارزش پول ملی می دانست، بعد از کنار رفتن همتی از وزارت اقتصاد، در مقابل اوج گرفتن قیمت دلار ساکت ماند و آن قسم سنگین جلاله را فراموش کرد یا خود را به فراموشی زد. در موضوع عکس کاملا روشن است که امیرحسین ثانی از پزشکیان خشمگین است، از خاتمی عصبانی است و حالا که پزشکیان به عبادت خاتمی رفته، نتوانسته خشم و عصبانیت خود را کنترل کند و اصلا متوجه نبوده که عبادت پزشکیان از رئیس جمهور اسبق را به دلایلی بی ربط مورد حمله قرار داده است.

توضیح پایداری ها

آیا می توان جریان پایداری را در امتداد دشمنان کشور دانست؟ پاسخ منفی است. آیا شباهت در دیدگاه ها و مواضع می تواند بستری برای نفوذ باشد؟ پاسخ منفی نیست. مهم ترین مورد از این شباهت در دیدگاه ها در تجربه برجام قابل مشاهده است. در حالی که برجام تلاشی بود برای حل یا کنترل منازعه ایران و آمریکا بر سر فعالیت های صلح آمیز هسته ای کشور و در حالی که بعد از مسیر طولانی گفت وگو با کشورهای متعدد سرانجام به نتیجه رسیده بود، از همان ابتدا پایداری ها در داخل کشور بنای مخالفت با آن را گذاشتند. خود پایداری ها هم از این شباهت دیدگاه باخبر بودند و برای اینکه توضیح دهند شباهت دیدگاه آنها با خارجی ها، مبنای مغالطه قرار گرفته است، دلایلی هم مطرح کردند. شاید بتوان دلایل ارائه شده را به این شکل منظم کرد. از نظر پایداری ها ملّک، منافع ایران است نه مخالفت یا موافقت اسرائیل. آنها می گفتند دلیل مخالفت اسرائیل با برجام، امنیت اسرائیل بوده، اما مخالفت آنها به خاطر حفظ منافع ملی و جلوگیری از محدود شدن توان ایران بوده است. از این منظر، همزمانی دو موضع را اتفاقی یا ناشی از انگیزه های متفاوت تعبیر می کردند. آنها بارها و بارها برای اینکه نشان دهند برجام موجب کندی یا توقف فعالیت های هسته ای کشور شده، به ماجرای بتن ریزی در تأسیسات هسته ای اشاره می کردند و اصلاتو توجّه نداشتند که موضوع بتن ریزی توسط علی اکبر صالحی رئیس وقت سازمان انرژی هسته ای کشور تکذیب شده است. پایداری ها در برخی مقاطع به نزدیکی دیدگاه ایران و آمریکا اشاره می کردند، مثلاً در موضوع

سیاست

گزارش

گزارش «آرمان ملی» از واکنش های بعد از انتخابات کمیسیون ها

تندروها فاقد پایگاه رای هستند

آرمان ملی- عماد موحد: چند روز از تغییر و تحولات در هیات رئیسه چند کمیسیون تخصصی مجلس می گذرد و برخی از این تغییرات مورد توجه رسانه ها و محافل سیاسی قرار گرفته است. تقریباً تمام تغییرات در کمیسیون های مجلس بدون واکنش تند انجام شد اما منان رئیسی نماینده قم که از ریاست کمیسیون عمران دور شده، واکنش شدیدی از خود نشان داد. انتظار می رفت که تحول در هیات رئیسه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس بیشتر با واکنش مواجه شود اما چنین نشد و تحول در هیات رئیسه این کمیسیون با آرامش صورت گرفت. هر چند برخی شائبه ها مطرح شده و یکی از اعضای این کمیسیون گفته بود که رای گیری دوباره تکرار می شود، اما چنین نشد و رای گیری در همان نوبت اول تأیید شد. حالا که چند روز از انتخابات هیات رئیسه های کمیسیون های تخصصی می گذرد، منان رئیسی ناراحتی خود را از این مساله عنوان کرده و نوشته است. در عین حال نماینده قم با انتقاد از روند انتخاب اعضای هیات رئیسه کمیسیون عمران مجلس، مدعی شد که همزمان با کنار گذاشته شدن برخی نمایندگان موسوم به انقلابی از هیات رئیسه کمیسیون ها، او نیز از این سمت حذف شده و حتی برای رای نیاوردنش از خارج کمیسیون با برخی اعضا تماس گرفته شده است. عنوان کردن اینکه از بیرون مجلس با برخی اعضا تماس گرفته شده تا به منان رئیسی رای ندهند، ادعای بزرگی است که خود منان رئیسی باید در این زمینه توضیح بدهد که چه کسی، با کسانای از کجا یا چه کسی تماس گرفته است و آیا نماینده به توصیه ای که از بیرون مجلس شده، گوش کرده یا آن را نپذیرفته است؟

وظایف کمیسیون عمران

بر اساس ماده ۵۵ آیین نامه داخلی مجلس، کمیسیون عمران یکی از کمیسیون های تخصصی است که برای انجام وظایف تعریف شده در محدوده راه و ترابری، مسکن، عمران شهری و عمران روستایی و امور عمرانی شهرداری ها و دهیاری ها مطابق ضوابط آیین نامه تشکیل می شود. حوزه وظایف کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی را می توان در سه دسته کلی مسکن و مدیریت شهری، حمل و نقل و طرح های عمرانی طبقه بندی کرد. مهم ترین چالش های کمیسیون عمران را می توان به شکل زیر فهرست کرد. مسائل ایمنی ناوگان حمل و نقل و استفاده از فناوری برای بهبود، نحوه قیمت گذاری انرژی در انواع حوزه های حمل و نقل، سطح بهره وری و بهره برداری از زیرساخت ها و ناوگان، بازنگری ساختار مدیریت شهری، تحقق بافرآینی و بهسازی شهری، نوسازی و توانمندسازی بافت نا کارآمد شهری، سیاست های حمایتی در حوزه مسکن برای اقشار کم درآمد، گذار از خودرو محور و حمل و نقل موتوری صرف به انسان محوری، مستحکم سازی و ارتقای تاب آوری شهرها، مسائل مربوط به مشارکت عمومی و خصوصی در طرح های زیرساختی. با توجه به بزرگ خسارت های جانی و مالی به خاطر تصادفات در کشور، وظیفه سنگین این کمیسیون کاملاً روشن می شود. ایران با وسعتی بیش از یک میلیون و ششصد هزار کیلومتر مربع، یکی از کشورهای پهناور جهان محسوب می شود که جمعیت در این پهنه وسیع پراکنده است. معنای این حرف، اهمیت ارتقای ایمنی جاده ها به موزات افزایش بهره وری در ساخت خودروهای داخلی برای کاستن از خسارت ناشی از تصادفات جاده ای است. به بیان دیگر گسترده گی حوزه عمل کمیسیون عمران مجلس چنان است که اعضای این کمیسیون می توانند تمام هم و غم خود را مصروف وظایف محوله کنند. با وجود وظایف تعیین شده برای کمیسیون عمران که چنانکه از عنوانش برمی آید در زمینه های عمرانی است، این سوال مطرح است که آیا حضور و شناخته شدن این منان رئیسی در رسانه ها و شبکه های تلویزیونی به واسطه اظهار نظر در زمینه های عمرانی بوده یا دلایل دیگری داشته است؟ آیا منان رئیسی با اظهارات کارشناسی در زمینه عمرانی شناخته می شود یا به خدایت خاطر اظهار نظرهای دیگری و در حوزه های دیگر؟ البته در بردن شباهت ها در جایگاه رئیس کمیسیون عمران می توان از منان رئیسی اظهار نظرهایی مثلاً درباره تصادفات جاده ای دید. او در ستاد انتخاباتی سعید جلیلی درباره قانون عفاف و حجاب که با دستور شورای عالی امنیت ملی تعلیق شده بود، اظهار کرد: «هسته سخت نظام کم سکه ۱۰۰ میلیونی و دلار ۱۰۰ تومانی را تحمل می کنند، دلش را بزن خوش است که اینجا دارد احکام خدا اجرا می شود. می گوید من گرانی را تحمل می کنم، زیر بار فشار اقتصادی له می شوم و برای جمهوری اسلامی ایستادم به خاطر انتساب جمهوری اسلامی به اسلام، به شریعت». وی در ادامه گفت: «امیدوارم شورای عالی امنیت ملی فهم این موضوع را داشته باشد. اگر بخواهد به این قصه- تعلیق اجرای قانون حجاب- ادامه دهد، هسته سخت نظام ناامید می شود. امیدوارم این قدر فهم داشته باشند».

سر دلبران و حدیث دیگران!

با همه اینها رئیسی از انتخاب نشدن به عنوان رئیس کمیسیون عمران مجلس ناراحت شد و در یادداشتی با عنوان «شرف المکان بالمكنين» نوشت: «نمی خواستم کام دوستان انقلابی راتلخ کنم اما حالا که موضوع رسانه ای شده است عرض می کنم که بله، بعد از کنار گذاشته شدن برخی نمایندگان انقلابی از هیات ریسه کمیسیون های مجلس (نظیر آقایان نبویان، ابراهیم رضایی و...)، بنده هم مشمول وفاق شدم و از هیات رئیسه کمیسیون تخصصی عمران کنار گذاشته شدم! جالب آنکه برخی همکارانم در کمیسیون به حقییر اطلاع دادند که از بیرون از کمیسیون با ایشان تماس گرفته شده و از ایشان خواسته شده که به حقیر رای ندهند!» او افزوده است: آنهایی که وارد مجلس می شوند غالباً دو گروه هستند؛ گروهی که وارد مجلس می شوند تا از صندلی مجلس اعتبار بگیرند و گروهی که وارد مجلس می شوند تا به صندلی مجلس اعتبار بدهند! سعی حقیر آن بوده تا از گروه دوم باشم». صرف نظر از اینکه بهتر است سر دلبران در حدیث دیگران بیاید، آیا فرصت مناسبی پدید نیامده که تندروهای مجلس به این اتفاق فکر و سعی کنند برای چربی عدم اقبال نماینده ها در امتداد عدم اقبال عموم مردم، پاسخ روشنی بیابند؟